

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ MOKESČIŲ INSPEKCIJĄ PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2018 m. gruodžio 21 d. Nr. 4D-2018/1-883
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą ir skundo papildymo dokumentus dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau vadinama ir – VMI) pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), teikiant Pareiškėjui informaciją, susijusią su Pareiškėjui paskirta bauda už administracinį nusižengimą.

2. Pareiškėjas skunde ir skundo papildymo dokumentuose, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „2017 m. liepos mėn. 21 d. važiuodamas automobiliu, nežymiai viršijau leistiną greitį. Tai užfiksavo stacionarus greičio matuoklis. [...] Kauno apskrities VPK buvo surašytas administracinio pažeidimo protokolas, kuris man buvo atsiųstas registruotu paštu [...]. Administraciniame nurodyme buvo siūloma sumokėti 6 EUR baudą į [...] [VMI] sąskaitą. Tą ir padariau, dėl objektyvių priežasčių, šiek tiek pavėluodamas. Tokiu būdu maniau, kad už pažeidimą esu visiškai atsiskaitęs“ (šių ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Tačiau 2018 m. sausio mėn. nuo antstolio ... įstaigos gavau [...] laišką, kuriame, tarp kita ko, rašoma, jog kažkam esu skolingas 6,00 EUR ir kad iš mano santaupų priverstinai bus atskaityta 55,07 EUR pinigų suma [...]. Skaitant pranešimą paaiškėjo, kad tai [VMI] užsakymas išieškoti man nežinomą 6,00 EUR „skolą“, kurią maniau seniai sumokėjęs ir jau užmiršęs [...]“.

2.3. „[...] nedelsiant [2018-02-01] kreipiausi į VMI, prašydamas išaiškinti esamą padėtį ir imtis priemonių dėl VMI atsakingų darbuotojų veiksmų ir mane informuoti apie galimus problemos sprendimų būdus [...]“.

2.4. „[...] negavęs iš VMI jokio paaiškinimo, [2018-02-06] dar kartą kreipiausi prašydamas pradėti diskusiją ir kuo greičiau atsakyti bei paaiškinti padėtį [...]“.

2.5. „[...] 2018-02-06 gavau VMI [2018-02-06 atsakymą Nr. (20.21-06)RMA-4628] [...]. Iš jo paaiškėjo, kad prie ankstesnės 6,00 EUR baudos vėliau man buvo skirta dar papildomą baudą 6,00 EUR, apie kurią niekas niekada ir jokiais priemonėmis neinformavo. Jeigu būčiau tinkamai informuotas apie naujai priimtus sprendimus, reikiamą įmoką būčiau sumokėjęs. [...]“.

2.6. „Kadangi VMI atsakymas manęs netenkino [...], todėl [2018-02-07] dar kartą kreipiausi į VMI pareiškdamas savo nuomonę dėl jų pareigūnų veiksmų, prašydamas paaiškinti, kodėl jokiais priemonėmis nebuvau informuotas apie reikalingą sumokėti įmoką [...]“.

2.7. „Atsakymo reikėjo laukti daugiau kaip mėnesį, tačiau VMI atsakingi pareigūnai [...] į esminius klausimus neatsakė, todėl [2018-03-23] juos suformulavau dar kartą [...]“.

2.8. „[...] Man buvo atsakyta laikraštinėmis frazėmis, vengiant tiesiogiai trumpai ir aiškiai

atsakyti [...] į klausimus [...]. Taip pat buvo paaiškinta, kad informacija apie baudą buvo patalpinta [...] svetainėje „Mano VMI“, apie kurią nieko nežinojau, [kurioje] niekada nesilankiau ir neprivalėjau lankytis. VMI atsakingi pareigūnai pateikė neaiškos kilmės pažymą, lyg tai man buvo išsiųsta registruota siunta dėl Kauno m. VPK nutarimo. [...] joks laiškas, o tuo labiau, registruota siunta, manęs nepasiekė. [...]. Jeigu laiškas buvo išsiųstas registruotu paštu, tai man turėjo būti įteiktas asmeniškai, pasirašius ant atitinkamos formos dokumento. Kvietimo atsiimti kokią nors registruotą siuntą negavau [...].“

2.9. „[...] O ką daryti tiems, kurie neturi prieigos prie [interneto] ar iš viso neturi kompiuterio? Šito VMI pareigūnai nesupranta ir nenori suprasti. Be to, gali būti, kad tą informaciją į „Mano VMI“ pareigūnai įkėlė man pradėjus aiškintis padėtį dėl jų veiksmų.“

2.10. „[...] VMI pareigūnai neišsiaiškino aplinkybių, dėl kurių nebuvo sumokėta papildoma 6 EUR įmoka, nesusisiekė su manimi ir nesuteikė apie tai jokios informacijos. [VMI] [...] tiesiai kreipėsi į antstolį ..., todėl laikau, kad VMI yra atsakinga už mano atžvilgiu inicijuotus veiksmus. [...].“

2.11. „VMI valdininkai žemina Lietuvos žmonių orumą be jokio pranešimo perduodami jų asmens duomenis „skolų išieškotojams“ [...]. [...].“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo:

3.1. „[...] įvertinti minimas aplinkybes ir visomis galimomis priemonėmis raginti, kad VMI ir kitų valstybinių įstaigų pareigūnai gerbtų Lietuvos žmones ir jų teises, nepiktnaudžiautų tarnybine padėtimi [...].“;

3.2. „[...] patarti, kokių tolesnių veiksmų reikėtų imtis, norint ištaisyti aprašytą [Pareiškėjui] nemalonią situaciją“;

3.3. „[...] siūlyti Seimui ir Vyriausybei imtis priemonių, kad panašių problemų nenutiktų kitiems Lietuvos gyventojams ir mokesčių mokėtojams.“

4. Kartu su skundu, be kitų dokumentų, pateikta:

4.1. **Pareiškėjo 2018-02-01 kreipimasis elektroniniu paštu, be kita ko, adresuotas VMI (kopija), kuriame nurodyta:**

4.1.1. „[...] Nuo antstolio ... įstaigos gavau [...] laišką, kuriame rašoma, jog kažkam esu skolingas 6,00 Eur ir kad iš mano sąskaitos priverstinai bus atskaityta 55,07 Eur pinigų suma. Skaitant pranešimą paaiškėjo, kad tai [VMI] užsakymas išieškoti 6,00 Eur „skolą“, kurią seniai sumokėjęs [...].“;

4.1.2. „Jeigu tos lėšos (6,00 Eur) dėl kažkokių priežasčių į jūsų sąskaitą nepateko, tai man neaišku, kodėl su manimi niekas iš VMI nesusisiekė ir neišsiaiškino bei neinformavo apie esamą situaciją, o kreipėsi tiesiai į p. [...] įstaigą [...]. [...].“;

4.1.3. „[...] prašau išaiškinti esamą padėtį dėl VMI atsakingų darbuotojų veiksmų ir mane informuoti apie galimus sprendimų būdus“;

4.2. **Pareiškėjo 2018-02-06 kreipimasis elektroniniu paštu, be kita ko, adresuotas VMI (kopija), kuriame nurodyta:**

4.2.1. „[...] Iki šiol dar negavau jokio atsakymo bei paaiškinimo apie esamą padėtį, išskyrus tik pranešimą apie tai, kad „raštas gautas ir užregistruotas“;

4.2.2. „Šiuo metu paaiškėjo, kad [...], manęs neinformavus, iš mano sąskaitos buvo pagrobta 42,45 Eur“;

4.2.3. „Dar kartą prašau nedelsiant imtis priemonių, kad būtų išaiškinta situacija apie įmoką, atsiskaitant su VMI [...], ir informuoti, kokių tolesnių veiksmų bus imtasi, siekiant išspręsti esamą konfliktą. [...].“;

4.3. **VMI 2018-02-06 raštas Nr. (20.21-06)RMA-4628, adresuotas Pareiškėjui (kopija), kuriame nurodyta:**

4.3.1. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų registro (toliau – ANR) įstatymu ir ANR nuostatais, administraciniai nusižengimai (toliau – AN) registruojami ANR. Nutarimą minėtame registre registruoja pažeidimą užfiksavęs pareigūnas. Informaciją apie paskirtas baudas už AN, susijusius procesinius sprendimus ir kitus duomenis, būtinus AN baudų administravimui, VMI prie FM gauna iš ANR per sukurtas ANR ir Mokesčių apskaitos informacinės sistemos integracines sąsajas (toliau – MAIS)“;

4.3.2. „VMI prie FM iš ANR 2017-08-28 gavo pranešimą, kad Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato administraciniu nurodymu Nr. 20ANPAN-114964107-17 (toliau – Nurodymas) Mokėtoju paskirta 6,00 Eur bauda (ROIK 17070899715, mokėjimo terminas 2017-09-28). Kadangi iki nurodyto mokėjimo termino, t. y., iki 2017-09-28, 6,00 Eur AN bauda nebuvo sumokėta, 2017-10-09 iš ANR buvo gautas pranešimas pripažinti Nurodymą negaliojančiu bei pranešimas apie Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato priimtą 2017-10-09 nutarimą Nr. 20ANN-122094182-17 (toliau – Nutarimas) skirti Mokėtoju 12,00 Eur baudą (ROIK 17070899715, mokėjimo terminas 2017-11-22)“;

4.3.3. „Pranešimai apie paskirtas baudas už AN 2017-08-28 ir 2017-10-10 buvo paskelbti VMI prie FM internete svetainėje, adresu www.vmi.lt paskyroje Mano VMI“;

4.3.4. „Mokėtojas 2017-10-11 sumokėjo 6,00 Eur“;

4.3.5. „Dėl likusios 6,00 Eur nesumokėtos AN baudos išieškojimo buvo priimtas 2018-01-03 sprendimas Nr. (23.31-08) 483-3237 išieškoti laiku nesumokėtas baudas už administracinius nusižengimus iš turto ir perduotas vykdyti antstoliui“;

4.3.6. „VMI prie FM, prieš imdamasi išieškojimo veiksmų, tuo pačiu interneto adresu, paskyroje Mano VMI 2017-12-04 paskelbė Mokėtoju skirtą pranešimą apie nesumokėtas prievoles (nesumokėtą baudą už AN). [...]“;

4.4. **Pareiškėjo 2018-02-07 kreipimasis elektroniniu paštu, be kita ko, adresuotas VMI (kopija), kuriame nurodyta:**

4.4.1. „Gavau [...] [VMI] laišką [...], tačiau jame neįsigilinta į mano prašymų esmę ir neatsakyta į keliamus klausimus bei pastabas. [...]“;

4.4.2. „Todėl dar kartą trumpai ir aiškiai formuluoju esminius klausimus, į kuriuos laikiu konkrečių atsakymų:

1. Ar aš turiu teisę gauti tiesioginę informaciją apie VMI vykdomus susijusius su manimi veiksmus?“

2. Kodėl man nebuvo pateikta jokio informacija apie ANR skirtą papildomą baudą ir nebuvo pateiktas jos pagrindimas?

3. Kodėl VMI manęs neinformavo apie tolesnius sprendimus ir su manimi nesusisiekė prieš kreipiantis į [...] antstolių kontorą?

4. Kodėl mano asmeniniai duomenys man nežinant buvo perduoti tretiesiems asmenims?

5. Kokių numatoma imtis priemonių, kad ateityje to paties nenutiktų kitiems Lietuvos žmonėms? [...]“;

4.5. **Pareiškėjo 2018-03-23 kreipimasis elektroniniu paštu, be kita ko, adresuotas VMI (kopija), kuriame nurodyta:**

4.5.1. „[...] atsiuntėte keturis lapus balasto, vietoje to, kad trumpai, aiškiai ir konkrečiai atsakytumėte į pateiktus klausimus [...]. Be to, jūs neatsakėte į esminį klausimą [...]: ar aš galėjau sumokėti papildomai skirtą baudą, jeigu apie ją visiškai nieko nežinojau?“

4.5.2. „[...] esu gavęs raginimą sumokėti 6 Eur baudą 2017 m. rugsėjo mėn. iš Kauno m. VPK registruotu laišku [...], kuris minimas taip pat ir VMI atsiųstame atsakomajame rašte. Raginimą įvykdžiau ir sumokėjau nurodytą sumą, dėl objektyvių priežasčių šiek tiek pavėluodamas. Apie jokių kitus sprendimus, nutarimus, raginimus ir veiksmus manęs nei VMI, nei VPK neinformavo. [...]“;

4.5.3. „Dar kartą labai prašau peržvelgti [...] anksčiau suformuluotus ir neatsakytus klausimus bei patvirtinti arba paneigti teiginius (iš ankstesnio) [2018-02-07] rašto [...]. [...]“;

4.6. VMI 2018-04-24 raštas Nr. (20.21-06)R-2346, adresuotas Pareiškėjui (kopija), kuriame nurodyta:

VMI „[...] išnagrinėjusi Jūsų 2018-03-23 papildomai pateiktą skundą praneša:

1. Dėl informacijos apie VMI prie FM vykdomus veiksmus

Primename, kad informacija apie Jums taikytus priverstinio išieškojimo veiksmus už laiku nesumokėtą baudą už administracinį nusižengimą (toliau – AN), buvo teikta VMI prie FM [2018-03-16] raštu Nr. R-1596. Kadangi Jūs „Mano VMI“ paskyra nesinaudojate, kitos galimybės VMI prie FM pranešti apie Jums paskirtą/as baudas bei jų apmokėjimo terminus neturėjo.

2. Dėl informavimo apie Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – Kauno PK) skirtą padidintą (ne papildomą) baudą.

Vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso (toliau - ANK) 620 str. 1 punktu „Nutarimo administracinio nusižengimo byloje kopija (nuorašas) per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos registruotu paštu išsiunčiamas ar išduodamas asmeniui, dėl kurio nutarimas priimtas“. Remiantis Kauno PK pateikta informacija [...], Jums Nutarimas buvo išsiųstas 2017-10-10 registruota siunta, tačiau siuntos Jūs pašte neatsiėmėte, todėl ji buvo grąžinta Kauno PK.

3. Dėl informavimo apie ketinimą kreiptis į ... antstolių kontorą.

Pažymime, kad [VMI], prieš imdamasi išieškojimo veiksmų, VMI interneto svetainėje, adresu www.vmi.lt skiltyje „Mano VMI“ 2017-12-04 paskelbė Mokėtojui skirtą pranešimą apie nesumokėtas prievoles, t. y., nesumokėtą baudą už AK. Dėl nesumokėtos [...] baudos išieškojimo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnio 8 punkto ir 106 straipsnio 2 dalies nuostatomis, buvo priimtas 2018-01-03 sprendimas Nr. (23.31-08) 483-3237 išieškoti laiku nesumokėtas baudas už administracinius nusižengimus iš turto. Kitu būdu raginimai susimokėti skirtą baudą (prievolė gyventojams yra žinoma, vadovaujantis baudas paskyrusių institucijų informavimu apie priimtus Nutarimus), mokesčių mokėtojui (toliau – MM) 2017 m. nebuvo siunčiami.

4. Kokių numatoma imtis priemonių, kad ateityje to paties nenutiktų kitiems Lietuvos žmonėms?

Pažymime, kad nuo 2018 m. vasario 1 dienos MM [mokesčių mokėtojams], kurie nesinaudoja „Mano VMI“ paskyra, pranešimai apie turimą skolą ir galimą jos išieškojimą iš MM sąskaitos siunčiami ir klasikiniu paštu. Taip pat informuojame, kad [VMI] raštu kreipiasi į institucijas, kurios yra atsakingos už duomenų apie priimtus sprendimus suvedimą į Administracinių nusižengimų registrą (toliau – ANR), atkreipdama dėmesį į gaunamus asmenų nusiskundimus dėl pranešimo apie skirtas baudas negavimo bei kitos svarbios informacijos, pvz., skirtų baudų apskundimą, savalaikio nesuvedimo. Pažymime, kad [VMI] portalo Mano VMI (adresu www.vmi.lt/manovmi) vartotojams teikiama informacija apie paskirtas AN baudas, tačiau įstaigos / institucijos, paskyrusios baudą, taip pat įteikia pažeidėjui procesinį dokumentą, kuriuo jam yra paskirta bauda. Manome, kad ateityje tokie nesusipratimai nepasikartos. [...]“;

4.7. Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos valdybos 2018-03-29 raštas Nr. 20-S-24047(1-16k), adresuotas VMI Mokesčių apskaitos departamento direktoriui (kopija), kuriame nurodyta:

„[...] [Pareiškėjo] atžvilgiu 2017-10-09 priimtas nutarimas administracinio nusižengimo byloje ROIK 17070899715 2017-10-10 buvo išsiųstas registruota siunta, tačiau siuntos gavėjas pašte neatsiėmė, siunta grąžinta siuntėjui“;

4.8. Kauno apskrities VPK 2017-08-28 administracinio nusižengimo protokolas Nr. 20ANPAN-114964107-17 (kopija), kuriame nurodyta:

4.8.1. „[...]. Asmens, traukiamo administracinėn atsakomybėn, vardas ir pavardė [...]: X. [...]“;

4.8.2. „Administracinis nurodymas. Už nusižengimą, numatytą ANK 416 straipsnio 2 d., nustatyta: **bauda nuo 12 iki 30 Eur**. Vadovaujantis Lietuvos administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio 2 d. asmeniui siūloma sumokėti **6 eurų baudą [...]** **iki 2017 m. rugsėjo 28 d.** į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą [...]“;

4.8.3. „Iki administraciniame nurodyme nurodytos datos nesumokėjus baudos [...], administracinis nurodymas bus laikomas negaliojančiu, o administracinio nusižengimo protokolas išsiunčiamas teismui ar kitai institucijai, kurios pareigūnas įgaliotas nagrinėti administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka. [...]“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į **VMI, Kauno apskrities vyriausiąją policijos komisariatą, Lietuvos antstolių rūmus** ir į **Lietuvos Respublikos finansų ministeriją**.

6. Iš VMI pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „[...]. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų registro (toliau – ANR) įstatymu ir ANR nuostatais, administraciniai nusižengimai registruojami ANR. Administracinio nusižengimo byloje priimtą nutarimą (toliau – Nutarimas) minėtame registre registruoja pažeidimą užfiksavęs pareigūnas. Pažymėtina, kad Nutarime nurodoma, kad paskirtą baudą administruoja vietos mokesčių administratorius, tačiau už dokumento – Nutarimo, kuriuo pažeidėjui paskirta bauda, įteikimą gyventojui yra atsakinga institucija, paskyrusi baudą. Informaciją apie paskirtas AN baudas, susijusius procesinius sprendimus ir kitus duomenis, būtinus AN baudų administravimui, VMI gauna iš ANR per sukurtas ANR ir Mokesčių apskaitos informacinės sistemos integracines sąsajas (toliau – MAIS). Nurodyme būna nurodyta, kad, nesumokėjus baudos iki jame nurodytos datos, Nurodymas bus laikomas negaliojančiu, o administracinio nusižengimo protokolas išsiunčiamas teismui ar kitai institucijai, kurios pareigūnas įgaliotas nagrinėti administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka. Nustatytais terminais gyventojui nesumokėjus baudų už skirtus administracinius nusižengimus (toliau – AN baudos), taip pat laiku neįvykdžius mokestinių prievolių (AN baudos nėra mokestinės prievolės), 2017 m. laikotarpiu mokesčių mokėtojai – fiziniai asmenys (toliau – MM) buvo informuojami pranešimu, kuris buvo keliamas į VMI prie FM portalą Mano VMI (toliau – Portalas). Apie Portale paskelbtą naują dokumentą Portalo naudotojai informuojami el. paštu. Pranešimai yra informacinio pobūdžio dokumentai, formuojami visiems MM, kurie, suėjus mokėjimo terminui, nesumokėjo:

- deklaruoto mokesčio prievolės ir delspinigių, taip pat per 20 dienų nuo sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo įteikimo dienos nesumokėjo patikrinimo metu papildomai apskaičiuotų mokesčių, delspinigių, paskirtų baudų (toliau – Mokestinė nepriemoka);

- AN baudos;

- prievolių, užregistruotų pagal užsienio valstybių išduotus vykdomuosius dokumentus;

- prievolių, užregistruotų pagal Lietuvos Respublikos teismų išduotus vykdomuosius raštus.

6.2. „Perspėjimai apie neįvykdytas mokestines prievoles MM, kurie nėra Portalo naudotojai ar Portale neperskaitė pranešimų, 2017 m. papildomai taip pat buvo siunčiami ir klasikiniu paštu deklaruotos gyvenamosios vietos adresu. Pranešimai dėl nesumokėtų AN baudų papildomai klasikiniu paštu 2017 m. nebuvo siunčiami, atsižvelgiant į tai, kad apie nutarimu administracinio nusižengimo byloje skirtas baudas bei jo sumokėjimo tvarką MM yra informuojami jas paskyrusių institucijų.“

6.3. „Atsižvelgus į pasitaikiusius atvejus, kad MM negavo AN nustačiusios ir AN baudą skyrusios institucijos pranešimų ir / ar nesinaudoja Portalu, nuo 2018 m. vasario mėn. VMI papildomai siunčia jiems atitinkamus pranešimus klasikiniu paštu. Pažymėtina, kad minėtus MM papildomo informavimo veiksmus VMI vykdo savo iniciatyva, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas (toliau – MAĮ) nenumato mokesčių administratoriui prievolės MM informuoti apie nesumokėtas prievoles, prieš pradėdant vykdyti išieškojimo procedūrą.“

6.4. „Teisę priverstinai išieškoti laiku nesumokėtas prievoles mokesčių administratorius įgyja MAĮ 105 straipsnyje nurodytais pagrindais. Vadovaujantis MAĮ 105 straipsnio 3 punktu, teisę išieškoti AN baudą mokesčių administratorius įgyja kitą dieną, kai pasibaigia AN baudos sumokėjimo terminas. Tuo atveju, kai AN baudos mokėjimas buvo atidėtas ar išdėstytas MAĮ ar Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) nustatyta tvarka, teisę priverstinai išieškoti laiku nesumokėtą AN baudą mokesčių administratorius įgyja kitą dieną po to, kai nutraukiama mokestinės paskolos sutartis arba pasibaigia baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo, atidėjimo ar išdėstymo terminas. [...]“

6.5. „[...] už dokumento – Nutarimo, kuriuo pažeidėjui paskirta bauda, iteikimą yra atsakinga institucija, paskyrusi baudą. Nutarime skirti AN baudą pažeidėjai yra informuojami apie baudos sumokėjimo tvarką ir galimas pasekmes, jos nesumokėjus. Atsižvelgiant į tai, 2017 m. VMI prie FM nevykdė papildomo asmenų informavimo apie nesumokėtą baudą [...] ir inicijuojamus išieškojimo veiksmus (MAĮ ir kiti teisės aktai [nenumato] pareigos papildomai informuoti asmenis apie pradedamas nesumokėtos baudos išieškojimo procedūras).“

6.6. „[...]. Pažymėtina, kad VMI, siekdama sumažinti nepagrįsto baudų išieškojimo riziką dėl institucijų, paskyrusių baudą bei privalėjusių apie tai informuoti gyventoją, veiksmų, taip pat dėl nekorektiškai gyventojų atliekamų mokėjimų (nenurodomi arba klaidingai nurodomi mokėjimo duomenys, būtini, kad sumokėtoji suma būtų įskaityta atitinkamos baudos sumokėjimui), tik po 30 dienų nuo informacinio pranešimo apie nesumokėtą AN baudą pateikimo mokesčių mokėtojui Portale ir, nuo 2018 m. vasario mėn., po perspėjančio pranešimo išsiuntimo klasikiniu paštu, inicijuoja AN baudos išieškojimą, t. y., sprendimą išieškoti AN baudą iš turto per integracinę sąsają perduoda antstoliams vykdymui, o sprendimas susipažinti MM pateikiamas Portale.“

6.7. „[...] AN išieškojimo inicijavimui taikomas ženkliai trumpesnis senaties terminas nei mokestinėms nepriemokoms – ANK 672 str. įpareigoja mokesčių administratorių ne vėliau kaip per 6 mėn. nuo termino sumokėti AN baudą pabaigos perduoti laiku nesumokėtą AN baudą antstoliui priverstinai išieškoti [pažymos 10.1.3 punktas], tuo tarpu vykdant mokestinės nepriemokos (ne AN baudų) pagal MAĮ taikomas 5 metų išieškojimo inicijavimo senaties terminas.“

6.8. „VMI prie FM iš ANR 2017-08-28 gavo pranešimą, kad Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – Kauno VPK) administraciniu nurodymu Nr. 20ANPAN-114964107-17 (toliau – Nurodymas) Pareiškėjui paskirta 6,00 Eur bauda (ROIK 17070899715), sumokėjimo terminas – iki 2017-09-28. Kadangi iki nurodyto mokėjimo termino, t. y. iki 2017-09-28, 6,00 Eur AN bauda nebuvo sumokėta, 2017-10-09 iš ANR buvo gautas pranešimas, kad Nurodymas pripažintas negaliojančiu ir priimtas Kauno VPK 2017-10-09 nutarimas Nr. 20ANN-122094182-17, kuriuo Pareiškėjui skirta padidinta (ne papildoma) 12,00 Eur bauda (ROIK 17070899715), sumokėjimo terminas – iki 2017-11-22 (toliau – Nutarimas). [...] Pareiškėjui laiku nesumokėjus skirtos pirminės baudos (ką jis pats pripažįsta), Kauno VPK 2017-10-09, vadovaujantis ANK

610 str. 1 ir 5 punkto nuostatomis, priimtu Nutarimu pripažino Nurodymą dėl 6 Eur baudos sumokėjimo negaliojančiu ir baudos sumą padidino iki 12,00 Eur.“

6.9. „Pareiškėjas 2017-10-11 sumokėjo 6,00 Eur. Liko nesumokėta 6,00 Eur AN baudos. VMI prie FM, prieš imdamasi išieškojimo veiksmų, Portale 2017-12-04 paskelbė Pareiškėjui skirtą pranešimą apie nesumokėtą AN baudą, t. y., nesumokėtą trūkstamą 6,00 Eur sumą. Dėl [pažymos 6.2 ir 6.5 punktuose nurodytų] priežasčių papildomai (kitais būdais) Pareiškėjas nebuvo informuotas. Pažymime, kad AN baudų išieškojimą priverstine tvarka iš asmens turto ir (ar) lėšų (įskaitant pinigines lėšas asmens sąskaitose, esančiose kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose), vadovaujantis MAĮ [106 straipsnio 4 punktu], vykdo antstoliai pagal mokesčių administratoriaus pateiktą sprendimą išieškoti iš turto. [...]. Sprendimai išieškoti laiku nesumokėtas AN baudas iš turto į Antstolių informacinę sistemą teikiami per integracinę sąsają, kuri automatinėmis priemonėmis paskirsto vykdomuosius dokumentus antstoliams.“

6.10. „Dėl likusios 6,00 Eur nesumokėtos AN baudos pagal Nutarimą išieškojimo, vadovaujantis MAĮ 33 straipsnio 8 punkto ir 106 straipsnio 2 dalies nuostatomis, buvo priimtas 2018-01-03 sprendimas Nr. (23.31-08) 483-3237 išieškoti laiku nesumokėtą likusios 6,00 Eur AN baudos [dalį] iš turto ir perduotas vykdyti antstoliui Antstolis 2018-03-05 pervedė išieškotą 6,00 Eur AN baudą pagal Nutarimą į VMI prie FM biudžeto surenkamąją sąskaitą. [...].“

6.11. „[...] **VMI prie FM į gautą 2018-02-01 Pareiškėjo paklausimą** atsakė 2018-02-06 raštu Nr. (20.21-06)RMA-4628, apie likusią pagal Nutarimą nesumokėtą 6,00 Eur sumą pateikdama visą prašomą informaciją: paaiškindama Pareiškėjui apie Kauno VPK priimtą Nutarimą dėl padidintos baudos, sumokėjimo terminą, priimtą Sprendimą ir jo perdavimą antstoliui ... vykdymui. Pareiškėjui [...] į 2018-02-01 paklausimą buvo [atsakyta] vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 4 dalimi bei Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių [...] 34 punkto nuostatomis, t. y., nepažeidžiant teisės aktuose nustatytų terminų. [...].“

6.12. „**2018-02-06 ir 2018-02-07 VMI prie FM gavo paklausimus**, kuriuose Pareiškėjas teigė, kad [...] išsamiai neatsakyta į 2018-02-01 paklausimą. Paklausimai buvo perduoti nagrinėti VMI prie FM Mokesčių apskaitos departamento vyriausiajai specialistei [...] ir VMI prie FM Nepriemokų administravimo departamento vyriausiajai specialistei [...]. Pažymime, kad, prieš atsakant į Pareiškėjo 2018-02-06 bei 2018-02-07 paklausimus, 2018-03-06 buvo gautas dar vienas papildomas paklausimas, todėl VMI prie FM 2018-03-07 Pareiškėjui išsiuntė raštą [Nr. (20.21-06)R-1387] dėl aukščiau išvardintų atsakymų termino pratęsimo iki 2018-03-16. Į Pareiškėjo 2018-02-06, 2018-02-07 ir 2018-03-06 paklausimus buvo atsakyta 2018-03-16 raštu Nr. (20.21-06)R-1596, vadovaujantis teisės aktais nustatyta tvarka ir terminais. [...].“

6.13. „**2018-03-23 VMI prie FM gavo pakartotini [Pareiškėjo] paklausimą dėl likusios savanoriškai nesumokėtos 6,00 Eur AN baudos sumos**. Paklausimas buvo perduotas nagrinėti VMI prie FM Mokesčių apskaitos departamento vyriausiajai specialistei [...] bei VMI prie FM Nepriemokų administravimo departamento vyriausiajai specialistei [...]. VMI prie FM, siekdama išsamiai atsakyti į Pareiškėjo keliamus klausimus, 2018-03-27 [raštu Nr. (20.21-06)R-MA-7340] kreipėsi į Kauno VPK dėl [Pareiškėjo] informavimo apie 2017-10-09 priimtą Nutarimą (Nr. 20ANN-122094182-17, ROIK 17070899715, mokėjimo terminas 2017-11-22), kuriuo buvo skirta 12,00 Eur AN bauda. 2017-03-29 gautas atsakymas iš Kauno VPK, kad Nutarimas dėl padidintos 12,00 Eur baudos Pareiškėjui buvo išsiųstas 2017-10-10 registruota siunta, tačiau Pareiškėjas siuntos neatsiėmė, ir todėl ji buvo grąžinta Kauno VPK [...]. Pareiškėjui į 2017-03-23 gautą paklausimą buvo atsakyta 2017-04-24 raštu Nr. R-2346, vadovaujantis teisės aktais nustatyta tvarka ir terminais. [...].“

6.14. „Dėl [pažymos 2.9 punkte nurodyto Pareiškėjo teiginio] „Mano VMI pareigūnai įkėlė man pradėjus aiškintis padėtį dėl jų veiksmų“ paaiškiname, kad „Mano VMI“ sistemoje yra

fiksuojami duomenų įkėlimo, tvarkymo ir panašūs įvykiai ir MM gali matyti tikslią šių veiksmų atlikimo datą. [...].“

6.15. VMI 2017-12-04 pranešime (patalpintame Mano VMI portale 2017-12-04), adresuotame Pareiškėjui, be kita ko, nurodyta:

„Pranešame, kad, [VMI] 2017-12-04 duomenimis, Jūsų neįvykdytos prievolės yra: nesumokėtos baudos už administracinius nusižengimus:

Pažeidimo padarymo data: 2017-07-21

Imokos kodas: 1001

[...]. Mokėjimo terminas: 2017-11-22

Procesinis sprendimas (data, Nr.): 2017-10-09, Nr. 20ANN-122094182-17

Mokėtina suma (eurais): 6,00. [...].“

6.16. VMI 2018-03-07 rašte Nr. (20.21-06)R-1387, adresuotame Pareiškėjui (kopija) (nurodoma, jog atsakoma į 2018-02-01 ir 2018-02-07 kreipimusis), nurodyta:

„Vadovaujantis Konsultacijų ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklių [...] 38 punkto nuostatomis, dėl 2018-03-06 gautos iš Jūsų papildomos informacijos prie pranešimo atsakymo į Jūsų skundus pateikimo terminas pratęsiamas. Atsiprašome už nepatogumus ir maloniai prašome palaukti iki kovo 16 dienos, kol bus parengtas atsakymas į papildomus klausimus prie pranešimo ir bus atsakyta į Jūsų skundus.“

6.17. VMI 2018-03-16 rašte Nr. (20.21-06) R-1596, be kita ko, adresuotame Pareiškėjui (kopija), nurodyta:

„Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM), išnagrinėjusi Jūsų 2018-02-01, 2018-02-07 ir 2018-03-06 elektroninius skundus dėl VMI prie FM veiksmų, praneša:

1. Dėl teisės gauti tiesioginę informaciją apie VMI prie FM vykdomus susijusius su Jumis veiksmus, t. y., dėl Jūsų teiginio, kad Jūs nesilankote ir neprivalote lankytis Mano VMI svetainėje.

Paaškiname, kad Mokesčių mokėtojas (toliau – MM) turi teisę iš VMI prie FM gauti tiesioginę nemokamą informaciją apie mokesčius, jų lengvatas, informaciją apie galiojančius mokesčių teisės aktus bei kitą informaciją, reikalingą jo mokestinėms prievolėms vykdyti (Mokesčių administravimo įstatymo 36 str. 1 p.). Šią teisę MM gali realizuoti, kreipdamasis į VMI prie FM (ir jos teritorinius) padalinius įvairiais pasirinktais būdais: pateikdamas paklausimą klasikiniu paštu ar elektroniniu paštu, paskambindamas telefonu, atvykdamas į mokesčių mokėtojų aptarnavimo vietas. Siekiant užtikrinti geresnį mokesčių mokėtojų aptarnavimą ir operatyvų informavimą ne tik apie jo mokestines prievoles, bet ir kitus įvykius bei aplinkybes, yra sukurtas elektroninių paslaugų portalas „Mano VMI“, naudojimasis kuriuo nėra privalomas. MM, kuris registruojasi „Mano VMI“, yra pateikiamos taisyklės, su kuriomis jis turi susipažinti ir patvirtinti, kad suprato šių taisyklių nuostatas ir sutinka jų laikytis. Pažymėtina, kad, sutikdamas su taisyklėmis, mokesčių mokėtojas sutinka per „Mano VMI“ gauti iš VMI dokumentus. Registruojantis „Mano VMI“ MM privalo suaktyvinti paskyrą, tokiu būdu patvirtindamas elektroninio pašto adresą. Patvirtinto elektroninio pašto adresu mokesčių mokėtojui siunčiami pranešimai apie „Mano VMI“ paskyroje VMI paskelbtą dokumentą [...]. Jūs „Mano VMI“ paskyros nesuaktyvinote, savo elektroninio pašto adresu nepatvirtinote, prie elektroninės paslaugos „Mano VMI“ nesijungėte, todėl nepasinaudojote portalo naudotojams teikiamomis paslaugomis. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą ir nesant kitos galimybės Jums pateikti informaciją apie paskirtą baudą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinio nusižengimo kodekso (toliau – ANK) 573 str. 1 punkto nuostatomis „[...] kiti procesiniai dokumentai administracinio nusižengimo teismoje dalyvaujantiems asmenims siunčiami registruotu laišku į asmens oficialiai deklaruotą gyvenamąją vietą arba kitą žinomą asmens gyvenamąją vietą, arba jo darbovietę, arba mokymo įstaigą, arba Lietuvos darbo biržos teritorinį skyrių, kuriame asmuo yra registruotas bedarbiu [...]. Atsisakymas priimti procesinį

dokumentą arba pasirašyti dėl jo gavimo prilygsta procesinio dokumento įteikimui“, todėl vadovaujantis šio straipsnio 1 p. nuostata, nurodymą Nr. 20ANPAN-11496410-17 dėl 6,00 Eur baudos paskyrimo (ROIK 17070899715) bei baudos apmokėjimo terminą Jūs gavote iš Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – Kauno PK).“

2. „Dėl informacijos pateikimo apie Jums paskirtą padidintą baudą bei nepateiktą informaciją apie baudos padidinimo pagrindimą.

Vadovaujantis ANK 38 str. ir 610 str. 1 p. bei 2 dalies 5 p. nuostatomis, paskirtos 6,00 Eur baudos Jūs iki nurodyto mokėjimo termino, t. y., iki 2017-09-28, nesumokėjote, todėl 2017-10-09 iš Administracinių nusižengimų registro (toliau – ANR) buvo gautas pranešimas pripažinti Nurodymą negaliojančiu bei gautas pranešimas apie Kauno PK priimtą 2017-10-09 nutarimą Nr. 20ANN-122094182-17 (toliau – Nutarimas) skirti MM padidintą (bet ne papildomą) 12,00 Eur baudą (ROIK 17070899715, mokėjimo terminas 2017-11-22). Vadovaujantis ANK 620 str. 1 punktu „Nutarimo administracinio nusižengimo byloje kopija (nuorašas) per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos registruotu paštu išsiunčiamas ar išduodamas asmeniui, dėl kurio nutarimas priimtas“, todėl apie priimtą Nutarimą Jūs taip pat turėjote būti informuotas Kauno PK.“

Primename, kad, [vadovaujantis] Lietuvos Respublikos ANR įstatymu ir ANR nuostatais, administraciniai nusižengimai (toliau – AN) registruojami ANR. Nutarimą minėtame registre registruoja pažeidimą užfiksavęs pareigūnas. Informaciją apie paskirtas baudas už AN, susijusius procesinius sprendimus ir kitus duomenis, būtinus AN baudų administravimui, VMI prie FM gauna iš ANR per sukurtas ANR ir Mokesčių apskaitos informacinės sistemos integracines sąsajas (toliau – MAIS). Svarbu pažymėti, kad apie Nutarimu administracinio nusižengimo byloje skirtas baudas informuoja institucijos, skyrusios jas, o VMI prie FM tik administruoja paskirtas baudas.“

3. „Dėl neinformavimo apie tolesnius sprendimus ir nesusisieikimo su Jumis prieš kreipiantis į [...] antstolių kontorą.

Paaškiname, kad VMI prie FM, prieš imdamasi išieškojimo veiksmų, VMI interneto svetainėje, adresu www.vmi.lt, skiltyje „Mano VMI“, 2017-12-04 paskelbė Mokėtojui skirtą pranešimą apie nesumokėtas prievoles, t. y., nesumokėtą baudą už AN. Dėl nesumokėtos 6 Eur AN baudos išieškojimo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 str. 8 punkto ir 106 str. 2 dalies nuostatomis, buvo priimtas 2018-01-03 sprendimas Nr. (23.31-08) 483-3237 išieškoti laiku nesumokėtas baudas už administracinius nusižengimus iš turto (toliau – Sprendimas) dėl likusios 6,00 Eur nesumokėtos AN baudos. Atkreipiame dėmesį, kad Nutarimu administracinio nusižengimo byloje priimtame nutarime nurodoma, kad „*paskirtą baudą administruoja mokesčių administratorius [...], jeigu vykdomasis dokumentas išieškoti baudą bus pateiktas antstoliams, baudos išieškojimo išlaidos gali būti didesnės nei paskirtoji bauda.*“ Kadangi Jūs „Mano VMI“ autorizuotomis elektroninėmis paslaugomis nesinaudojate, su pranešimu dėl raginimo susimokėti likusią 6,00 Eur AN baudą nesusipažinote. Kitu būdu raginimai susimokėti skirtą baudą (atitinkama prievolė gyventojams yra žinoma, remiantis baudas paskyrusių institucijų priimtais nutarimais) asmenims nebuvo siunčiami.“

4. „Dėl Jūsų asmeninių duomenų perdavimo Jums nežinant tretiesiems asmenims.

Vadovaujantis ANK 676 straipsniu, „Jeigu pažeidėjas nesumoka baudos per šio kodekso 675 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, taip pat jeigu baudos dalis nesumokama laiku pagal jos mokėjimo išdėstymo tvarką ir baudos mokėjimas dalimis nutraukiamas, nutarimas skirti baudą pateikiamas vykdyti priverstine tvarka. Baudą priverstinai išieško antstoliai Civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka“, Sprendimas vykdymui buvo perduotas antstoliui Vadovaujantis Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, priverstinį išieškojimą Lietuvos Respublikoje vykdo antstoliai, bet ne tretieji asmenys, kaip Jūs teigiate skunduose. Pažymime, kad Sprendimas antstolių kontorai vykdymui pateiktas teisėtai ir pagrįstai.“

5. „Kokių numatoma imtis priemonių, kad ateityje to paties nenutiktų kitiems Lietuvos žmonėms, bei dėl papildomo 2018-03-06 gautame pranešime klausimo, ar yra VMI duomenų

valdytojas ir duomenų tvarkytojas bei atsakingas asmuo už duomenų perdavimą, kaip tai reikalauja pagal 2016 m. gegužės 24 d. įsigaliojusį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo?

Vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (įsigalioja nuo 2018 m. gegužės 25 d.), ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatomis, VMI prie FM yra duomenų valdytoja. Vadovaujantis Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašu, [...] Mano VMI priskiriama pirmos kategorijos valstybės informacinėms sistemoms. Atsižvelgiant į tai, VMI įgyvendintos duomenų saugos priemonės, numatytos Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų ypatingos svarbos informacinei infrastruktūrai ir valstybės informaciniams ištekliams, apraše, [...] Techniniuose valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimuose, [...] Bendruosiuose reikalavimuose organizacinėms ir techninėms asmens duomenų saugumo priemonėms [...] bei kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Atkreipiame dėmesį, kad 2015 m. įgyvendintas projektas „Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinių technologijų sauga“. [...] Pažymime, kad 2014 m. lapkričio mėnesį VMI įsidiegė informacijos saugumo valdymo sistemą. Išorės auditoriai įvertino VMI informacijos saugumo valdymo sistemą ir nustatė, kad VMI informacijos saugumo valdymo sistema atitinka LST ISO/IEC 27001:2013 standarto reikalavimus mokesčių administravimo srityje. Tarptautiniame LST ISO/IEC 27001:2013 standarte yra nustatyti pagrindiniai duomenų saugos reikalavimai, keliami duomenų tvarkymo kontrolei, fizinei apsaugai, darbuotojų tikrinimui prieš priimant į darbą, švietimui, mobiliųjų įrenginių politikai, organizacijos turto tvarkymui, informacijos klasifikavimui, duomenų laikmenų priežiūrai, prieigos valdymui, kriptografijai ir kt. [...]. Taip pat informuojame, kad, vadovaujantis Elektroninių paslaugų kūrimo metodikos [...] 29 punktu, VMI, sukūrusi ar modernizavusi elektronines paslaugas, organizuoja atsparumo įsilaužimui vertinimą, kurio metu tikrinamas informacinės sistemos atsparumas įsilaužimui, galutinių naudotojų darbo vietos, atsparumas socialinei inžinerijai, išorinio sistemos kompiuterių tinklo perimetras, vidinio kompiuterinio tinklo infrastruktūra, tarnybinių stočių saugumas, sistemos tvarkytojų darbo vietų saugumas, kt. Paaiškiname, kad VMI yra paskirtas už duomenų apsaugą atsakingas padalinys – Vidaus saugumo skyrius, kuris prižiūri, kad būtų užtikrintas duomenų saugumas.“

6. „Šio atsakymo skundimo tvarka.“

Šis atsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka pasirinktinai: Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius), ne vėliau kaip per 1 (vieną) mėnesį nuo šio rašto įteikimo dienos. [...].“

Savarankiškai aktualią informaciją VMI prie FM administruojamų mokesčių klausimais, seminarų dalijamąją medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galite rasti adresu www.vrm.lt. Pasikonsultuoti su VMI prie FM specialistais Jus dominančiais mokesčių klausimais galite telefonu 1882 arba + 370 5 255 3190. Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi 5 metus.“

7. Iš Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato (Kauno VPK) pateiktų paaiškinimų nustatyta:

7.1. „[...]. [...] [Pareiškėjui] 2017-08-28 surašytas administracinio nusižengimo protokolas su administraciniu nurodymu ROIK 17070899715 už tai, kad jis 2017-07-21, 17.30 val., kelyje Kaunas–Prienai–Alytus vairavo transporto priemonę ir, esant leistinam 50 km/h greičiui, važiavo 66 km/h greičiu. Tokiais savo veiksmais jis padarė administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – LR ANK) 416 str. 2 d. [Pareiškėjui] buvo pasiūlyta iki 2017-09-28 sumokėti 6 Eur piniginę baudą į VMI prie LR FM atsiskaitomąją sąskaitą. Kaip matyti, [Pareiškėjas] pripažįsta, kad procesinis dokumentas jam buvo įteiktas, tačiau jis dėl neaiškių priežasčių jo neįvykdė iki nurodyto termino, o piniginę baudą sumokėjo tik 2017-10-11.“

7.2. „Minimame protokole su jame įrašytu administraciniu nurodymu taip pat akcentuojama bei [Pareiškėjui] išaiškinama, kad, iki administraciniame nurodyme nurodytos datos nesumokėjus siūlomoms baudos, administracinio nusižengimo byla bus nagrinėjama 2017-10-09, adresu Chemijos g. 4B, Kaunas. Nustatyta data, t. y., kaip ir minėjome, 2017-10-09, [dėl Pareiškėjo] buvo priimtas nutarimas administracinio nusižengimo byloje ROIK 17070899715 bei už jo padarytą administracinį nusižengimą [Pareiškėjui] skirta piniginė 12 Eur bauda. Administracinio nusižengimo protokole su administraciniu nurodymu [...] paminėta ir tai, kad, iki administraciniame nurodyme nurodytos datos nesumokėjus baudos, administracinis nurodymas bus laikomas negaliojančiu, o administracinio nusižengimo protokolas išsiunčiamas teismui ar kitai institucijai, kurios pareigūnas įgaliotas nagrinėti administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka. Kadangi Administracinių nusižengimų registre sutikrinus, ar [Pareiškėjas] įvykdė jam paskirtą administracinį nurodymą iki nustatyto termino, t. y., iki 2017-09-28 sumokėjo 6 Eur piniginę baudą, tokios informacijos **nebuvo**, [...] 2017-10-09 jam buvo priimtas nutarimas administracinio nusižengimo byloje. Minėtas nutarimas [Pareiškėjui] išsiųstas 2017-10-10, tačiau [Pareiškėjas] siuntos neatsiėmė pašte bei dokumentas grįžo siuntėjui. Papildomai siunta siųsta nebuvo, kadangi šio veiksmo nenumato įstatymas.“

7.3. „[...]. Kaip yra žinoma, VMI iš Administracinių nusižengimų registro 2017-08-28 gavo pranešimą, kad [Kauno VPK] administraciniu nurodymu [...] administracinio nusižengimo byloje [Pareiškėjui] paskirta 6 Eur piniginė bauda. Mokėjimo terminas 2017-09-28. Kadangi iki nurodyto termino 6 Eur piniginė bauda nebuvo sumokėta, 2017-10-09 iš Administracinių nusižengimų registro buvo gautas pranešimas pripažinti nurodymą negaliojančiu bei pranešimas apie priimtą nutarimą aptariamose administracinio nusižengimo byloje, kuriuo nutarta skirti X 12 Eur piniginę baudą, kurios sumokėjimo terminas 2017-11-22. Neatsiėmęs ir nepateikęs svarbių priežasčių, kodėl korespondencijos neatsiėmė, pareiškėjas privalo prisiimti riziką. Be to, nutarimas [Pareiškėjui] negalėjo būti netikėtas, kadangi administracinio nusižengimo protokolas, kuris yra svarbiausias procesinis dokumentas byloje, jam buvo įteiktas. [...]“

7.4. „Papildomai siunta siųsta nebuvo, kadangi šio veiksmo nenumato įstatymas. **Akcentuotina, kad aukščiau minėtame administracinio nusižengimo protokole buvo išdėstyta visa informacija apie tai, kad, laiku nesumokėjus administraciniu nurodymu skirtos piniginės baudos, bus priimtas nutarimas administracinio nusižengimo byloje.**“

7.5. „Pažymėtina, kad įstatymų leidėjas nėra numatęs prievolės policijos įstaigoms informuoti VMI apie tai, kad nutarimas administracinio nusižengimo byloje yra / nėra įteiktas pažeidėjui. [...] [Pareiškėjui] buvo žinoma apie jam iškeltą [administracinio nusižengimo] bylą bei apie paskirtą bylos nagrinėjimo datą, tačiau šias aplinkybes jis ignoravo. [...]. Būtent pačio Pareiškėjo veiksmai sąlygojo neproporcingai didelių jo nuostolių atsiradimą, kurių buvo galima išvengti, jeigu Pareiškėjas būtų buvęs pakankamai sąžiningas, apdairus ir rūpestingas [administracinio nusižengimo] tyrimo ir bylos nagrinėjimo metu. [...]“

7.6. „[...]. LR ANK 675 str. 1 d. numatyta, kad nutarimus skirti baudą vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija, antstoliai šiame kodekse, Civilinio proceso kodekse, Mokesčių administravimo įstatyme nustatyta tvarka. Minėto straipsnio 2 d. numatyta, kad administracinė

atsakomybėn traukiamas asmuo baudą turi sumokėti ne vėliau kaip per keturiasdešimt kalendorinių dienų nuo nutarimo skirti baudą išsiuntimo [...]. Istatymo leidėjas, kaip matyti, nėra numatęs privalomo aptariamo procesinio dokumento įteikimo administracinėn atsakomybėn patrauktam asmeniui. [...].“

8. Iš Lietuvos antstolių rūmų pateiktų paaiškinimų nustatyta:

8.1. „[...]. Antstolis [...] informavo, jog 2018-01-03 d. antstolio kontoroje buvo užvesta vykdomoji byla Nr. 0137/18/00031 pagal VMI 2018-01-03 d. išduotą vykdomąjį dokumentą Nr. (23.31-08)483-3237 dėl 6,00 Eur skolos išieškojimo iš skolininko [Pareiškėjo] išieškotojo VMI naudai. 2018-01-11 d. priimtas antstolio patvarkymas priimti vykdomąjį dokumentą vykdyti, kuris buvo išsiųstas [Pareiškėjui] adresu S. Žukausko g. 5-18, Kaune.“

8.2. „Antstoliui negavus informacijos apie skolos apmokėjimą bei [Pareiškėjui] nesusisiekus su antstolio kontora, 2018-01-23 d. buvo pradėta priverstinio vykdymo procedūra, t. y., buvo priimtas patvarkymas dėl skolos išieškojimo iš gaunamos senatvės ar neįgalumo pensijos; priimtas nurodymas priverstinai nurašyti pinigines lėšas nuo sąskaitų; patvarkymas dėl vykdymo išlaidų išieškojimo ir vykdymo išlaidų apskaičiavimo. Visi dokumentų nuorašai išsiųsti [Pareiškėjui] aukščiau minėtu adresu.“

8.3. „2018-01-25 d. nuo [Pareiškėjo] sąskaitos buvo nuskaičiuota skolos ir vykdymo išlaidų suma. [Pareiškėjas] 2018-01-31 d. el. laišku informavo antstolį, jog gavo jam siųstus antstolio dokumentus bei pridėto mokėjimo pavedimo nuorašą, kuriame nurodyta, jog 2017-10-11 d. į VMI sąskaitą X įmokėjo 6 Eur. Antstolis atsakė į skolininko el. laišką ir pasiūlė kreiptis į VMI su prašymu užskaityti 2017-10-11 d. įmokėtą įmoką antstolio ... vykdomam vykdomajam dokumentui. Atsižvelgiant į tai, kad jokio atsakymo [...] iš [Pareiškėjo] [...] nebuvo gauta, antstolis nurašytas lėšas 2018-03-05 d. paskirstė ir 6 Eur pervėdė skolos dengimui. Tą pačią dieną buvo priimtas patvarkymas dėl vykdomosios bylos užbaigimo.“

8.4. „[...]. Nagrinėjant Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes nustatyta, kad antstolis teisės aktų nustatyta tvarka [Pareiškėją] informavo ir išsiuntė patvarkymą priimti vykdomąjį dokumentą įvykdyti. Taigi asmeniui geranoriškai nesusimokėjus baudos, taikomos CPK 624 straipsnyje nurodytos priverstinio vykdymo priemonės, t. y., pradedamas priverstinio vykdymo (išieškojimo) procesas. Pastebėtina, kad iki pateikimo vykdyti antstoliui pareiškėjas yra informuojamas apie baudą pareigūnų, surašiusių administracinių nusižengimų protokolą, ir papildomai VMI teisės aktų nustatyta tvarka. Siekiant išspręsti problemą dėl efektyvesnio asmenų informavimo, rekomenduotume asmenims, padariusiems administracinius nusižengimus, bendradarbiauti su valstybės institucijomis ir antstoliu, teikti informaciją. [...].“

9. Iš Finansų ministerijos pateiktų paaiškinimų nustatyta:

9.1. „[...]. [...] MAĮ nenumato mokesčių administratoriui pareigos informuoti apie nesumokėtas prievoles prieš pradedant vykdyti išieškojimo procedūrą, išskyrus atskirus atvejus, kai pagal MAĮ 89 straipsnį mokesčių mokėtojai turi būti siunčiamas raginimas įvykdyti prievolę geruoju (pvz., kai nutraukiama mokesstinės paskolos sutartis ir pan.). [Finansų ministerijos] nuomone, toks reglamentavimas atitinka interesų pusiausvyros, protingumo ir sąžiningumo principus, t. y., jeigu įstatymuose ar vykdomajame dokumente nurodytas prievolės įvykdymo terminas, laikoma, kad mokesčių mokėtojas apie jį žino ir yra informuotas. Todėl raginimas įvykdyti sprendimą nesiunčiamas ir mokesčių administratorius, pasibaigus nurodytam terminui, iš karto pradeda priverstinio vykdymo veiksmus. [...].“

9.2. „Visa informacija apie prievolę sumokėti baudą už administracinį nusižengimą, nutarimai, protokolai ir kiti procesiniai dokumentai įteikiami asmeniui ANK nustatyta tvarka. [...]. Už dokumento, kuriuo pažeidėjui paskirta bauda, įteikimą atsakinga paskyrusi baudą institucija.“

9.3. „[...] visa informacija apie administracinį nurodymą, jo nevykdymo pasekmes ir kt. [...] buvo pateikta Pareiškėjui 2017-08-28 administracinio nusižengimo protokole, kurį, kaip teigia pats Pareiškėjas, jis gavo. [...]. [...] apie Pareiškėjo atžvilgiu 2017-10-09 priimtą nutarimą administracinio nusižengimo byloje ir padidintą 12 Eur baudą Pareiškėjui 2017-10-10 buvo išsiųsta registruota siunta, tačiau siuntos pašte jis neatsiėmė. Todėl VMI neturėjo pareigos papildomai informuoti Pareiškėjo apie kitos institucijos paskirtas baudas ir aiškintis aplinkybes, dėl kurių nebuvo sumokėta bauda pagal administracinį nurodymą. [...].“

9.4. „[...] VMI, įvertindama praktikoje kylančias problemas ir asmenų nusiskundimus dėl nustatyto administracinių baudų vykdymo proceso, nuo š. m. 2018 m. vasario 1 d. pradėjo taikyti papildomas asmenų informavimo priemones. Mokesčių mokėtojai – fiziniai asmenys (tarp jų, ir asmenys, kuriems paskirtos baudos už administracinius nusižengimus), kurių nesumokėta prievolių suma viršija 5 Eur ir kurie nėra portalo „Mano VMI“ naudotojai arba kurie portale „Mano VMI“ per 3 dienas neperskaito pranešimo, apie jų neįvykdytas prievoles informuojami VMI pranešimais, kurie jiems siunčiami paštu deklaruotos gyvenamosios vietos adresu.“

9.5. „[...] Finansų ministerija su Teisingumo ministerija artimiausiu laiku numato kompleksiskai įvertinti tolesnio išieškojimų valstybės naudai konsolidavimo ir perdavimo vienam administratoriui kryptis ar apimtį, įskaitant ir galimybes pakeisti nustatytą teisinį reguliavimą ir suteikti VMI teisę pačiai išieškoti laiku nesumokėtas baudas už administracinius nusižengimus iš asmens sąskaitų, esančių kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose, kas, [Finansų ministerijos] nuomone, leistų VMI operatyviau reaguoti ir išieškoti nesumokėtas baudas už administracinius nusižengimus, taip pat išvengti situacijų, kai asmeniui priskaičiuojamos vykdymo išlaidos, kelis kartus viršijančios paskirtos baudos dydį.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

10. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

10.1. **Istatymai:**

10.1.1. *Konstitucijoje* nustatyta:

7 straipsnio 3 dalis – „Įstatymo nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės.“

10.1.2. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

2 straipsnio 1 dalis – „Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.“

2 straipsnio 4 dalis – „*Piktnaudžiavimas* – tokie pareigūno veiksmai ar neveikimas, kai jam suteikti įgaliojimai naudojami ne pagal įstatymus bei kitus teisės aktus arba savanaudiškais tikslais ar dėl kitokių asmeninių paskatų (naudojimosi tarnybine padėtimi, keršto, pavydo, karjerizmo, neteisėtų paslaugų teikimo ir t. t.), taip pat tokie pareigūno veiksmai, kai viršijami suteikti įgaliojimai ar savavaliuojama.“

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

10.1.3. *Mokesčių administravimo įstatyme* nustatyta:

36 straipsnis – „Mokesčių mokėtojas turi teisę: 1) iš mokesčių administratoriaus gauti nemokamą informaciją apie mokesčius, jų lengvatas, informaciją apie galiojančius mokesčių teisės aktus bei kitą informaciją, reikalingą jo mokestinėms prievolėms vykdyti; 2) gauti konsultacijas

mokesčių mokėjimo klausimais; [...] 9) reikalauti, kad mokesčių administratorius, atlikdamas administravimo veiksmus mokesčių mokėtojo atžvilgiu, tiksliai laikytųsi mokesčių teisės aktuose numatytų procedūrų ir neviršytų jam suteiktų įgaliojimų; [...].“

89 *straipsnis* – „Mokesčių mokėtojai, laiku nevykdančiam savo mokestinės prievolės, mokesčių administratorius įteikia raginimą geruoju sumokėti mokestį ir su juo susijusias sumas vienu iš šių atvejų: 1) įsiteisėja sprendimas dėl mokesčių mokėtojo skundo mokestiniuose ginčiuose, tai yra apskundus mokesčių administratoriaus sprendimą, pagal kurį mokesčių mokėtojai naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis ir (arba) su juo susijusios sumos, mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija savo sprendimu nepatenkina mokesčių mokėtojo skundo ir tokio sprendimo mokesčių mokėtojas nustatytu terminu neapskundžia; arba mokestinį ginčą nagrinėjančios institucijos sprendimas, nepatenkinantis mokesčių mokėtojo skundo, yra galutinis; 2) priimamas neigiamas sprendimas dėl mokesčių mokėtojo prašymo atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą; 3) nutraukiama mokestinės paskolos sutartis; 4) mokesčių mokėtojas atitinkamo mokesčio įstatymo nustatytu laiku nesumoka nedeklaruojamo mokesčio.“

105 *straipsnio 3 dalis* – „Teisę priverstinai išieškoti laiku nesumokėtą baudą už administracinį nusižengimą mokesčių administratorius įgyja kitą dieną po to, kai pasibaigia Administracinių nusižengimų kodekso 675 straipsnyje numatytas baudos sumokėjimo terminas. [...].“

106 *straipsnio 1 dalis* – „Mokestinė nepriemoka priverstinai gali būti išieškoma: [...] 4) priimant sprendimą dėl priverstinio mokestinės nepriemokos išieškojimo iš mokesčių mokėtojo, laiduotojo arba garanto turto. Šį sprendimą vykdo antstoliai Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka; [...].“

10.1.4. *Administracinių nusižengimų kodekse (ANK) nustatyta:*

416 *straipsnis* – „1. Nustatyto greičio viršijimas iki dešimt kilometrų per valandą užtraukia išpėją vairuotojams. 2. Nustatyto greičio viršijimas daugiau kaip dešimt, bet ne daugiau kaip dvidešimt kilometrų per valandą užtraukia baudą vairuotojams nuo dvylikos iki trisdešimt eurų. [...].“

573 *straipsnio 1 dalis* – „[...] procesiniai dokumentai administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantiems asmenims siunčiami registruotu laišku į asmens oficialiai deklaruotą gyvenamąją vietą arba kitą žinomą asmens gyvenamąją vietą, arba jo darbovietę, arba mokymo įstaigą, [...], išskyrus atvejus, kai šaukimai įteikiami administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantiems asmenims atvykus į instituciją, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą, arba į teismą. [...].“

577 *straipsnis* – „1. Administracinė atsakomybė traukiamu asmeniu laikomas asmuo, kuris įtariamasis administracinio nusižengimo padarymu ir kuriam administracinio nusižengimo tyrimą atliekantis pareigūnas surašė ar turi surašyti administracinio nusižengimo protokolą. [...]. Administracinė atsakomybė traukiamas asmuo privalo: 1) laikytis nustatytos teisenos tvarkos ir nepiktnaudžiauti savo procesinėmis teisėmis; [...].“

610 *straipsnio 1 dalis* – „**Administracinis nurodymas** – į administracinio nusižengimo protokolą įrašomas pasiūlymas asmeniui per penkiolika kalendorinių dienų nuo administracinio nusižengimo protokolo įteikimo dienos, [...] savo noru sumokėti baudą, lygią pusei minimalios baudos, nustatytos šio kodekso specialiosios dalies straipsnyje (straipsnio dalyje), kuriame (kurioje) nustatyta atsakomybė už asmens padarytą administracinį nusižengimą, [...].“

620 *straipsnio 1 dalis* – „Nutarimo administracinio nusižengimo byloje kopija (nuorašas) per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos registruotu paštu išsiunčiamas ar išduodamas asmeniui, dėl kurio nutarimas priimtas, nukentėjusiajam, o šio kodekso 615 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais – ir institucijai, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą. Šio kodekso 573 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais nutarimas siunčiamas elektroninių ryšių priemonėmis.“

637 straipsnio 2 dalis – „Išnagrinėjus administracinio nusižengimo bylą žodinio proceso tvarka, nutarimo (nutarties) rezoliucinė dalis paskelbiama žodžiu, taip pat trumpai išdėstomi sprendimo motyvai; institucijos, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą, atstovui, asmeniui, dėl kurio šis nutarimas (nutartis) priimtas, ir nukentėjusiajam išduodamos nutarimo (nutarties) administracinio nusižengimo byloje kopijos (nuorašai). Jeigu šie asmenys nedalyvavo skelbiant nutarimą (nutartį), nutarimo (nutarties) kopijos (nuorašai) jiems išsiunčiamos registruotu paštu per tris darbo dienas nuo nutarimo (nutarties) paskelbimo. Šio kodekso 573 straipsnio 4 dalyje numatytais atvejais nutarimas (nutartis) administracinio nusižengimo byloje siunčiamas elektroninių ryšių priemonėmis.“

672 straipsnio 4 dalis – „Nutarimas skirti baudą negali būti priverstinai vykdomas, jeigu Valstybinė mokesčių inspekcija sprendimu dėl priverstinio baudos išieškojimo neperdavė jo vykdyti antstoliui per šešis mėnesius nuo šio kodekso 675 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino pabaigos arba, išdėčius nutarimu paskirtos baudos mokėjimą pagal šio kodekso 675 straipsnio 3 dalį, neperdavė jo vykdyti antstoliui sprendimu dėl priverstinio baudos išieškojimo per šešis mėnesius nuo paskirtos baudos mokėjimo išdėstymo termino pabaigos arba išdėstymo nutraukimo, arba nuo sprendimo dėl mokestinio ginčo įsiteisėjimo Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – Mokesčių administravimo įstatymas) nustatyta tvarka.“

675 straipsnis – „1. Nutarimus skirti baudą vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija, antstoliai šiame kodekse, Civilinio proceso kodekse, Mokesčių administravimo įstatyme nustatyta tvarka. 2. Administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo baudą turi sumokėti ne vėliau kaip per keturiasdešimt kalendorinių dienų nuo nutarimo skirti baudą išsiuntimo ar išdavimo jam dienos, o apskundus nutarimą skirti baudą, – ne vėliau kaip per keturiasdešimt kalendorinių dienų nuo nutarties, kuria skundas nepatenkintas, išsiuntimo ar išdavimo dienos. [...]“

10.1.5. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

10.1.6. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* nustatyta:

4 straipsnio 1 dalis – „Institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams (toliau – pareiškėjas) dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus.“

10.2. **Kiti teisės aktai:**

10.2.1. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose *Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (su vėlesniais pakeitimais)* reglamentuojama:

35 punktas – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...]“

10.2.2. Vyriausybės 1998-09-08 nutarimu Nr. 1088 (Vyriausybės 2010-10-13 nutarimo Nr. 1453 redakcija) patvirtintuose *Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatuose* reglamentuojama:

7 punktas – „Finansų ministerijos veiklos tikslai yra: 7.1. formuoti valstybės politiką valstybės finansų srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...]“

8 punktas – „Finansų ministerija, siekdama įgyvendinti jai nustatytus veiklos tikslus, atlieka šias funkcijas: [...] 8.1.8. kontroliuoja ir koordinuoja centrinių mokesčių administratorių veiklą; [...] 8.1.19. rengia valstybės finansų valdymo srities įstatymų ir kitų teisės aktų projektus; [...]“

10.2.3. VMI viršininko 2007-10-09 įsakymu Nr. VA-66 (2011-09-29 įsakymo Nr. VA-99 redakcija) patvirtintose *Konsultacijų ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklėse* reglamentuojama:

36 punktas – „VMI prie FM pateiktas rašytinis paklausimas (išskyrus nesudėtingus paklausimus) turi būti išnagrinėtas ir konsultacija paklausėjui suteikta ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo paklausimo gavimo dienos, išskyrus Taisyklių 37–38 punktuose nurodytus atvejus. Paklausimo nagrinėjimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo kitos darbo dienos, einančios po paklausimo gavimo VMI prie FM dienos.“

37 punktas – „Jeigu yra gautas sudėtingas paklausimas ir negalima parengti rašytinės konsultacijos per Taisyklių 36 punkte nustatytą terminą, šis terminas gali būti pratęstas dar iki 20 darbo dienų. [...]“

38 punktas – „Kai rašytinės konsultacijos negalima parengti dėl paklausimų, kurie susiję su informacijos iš užsienio valstybės institucijos ar iš Lietuvos valstybės ir / ar savivaldybių institucijų (toliau – Institucija) gavimu, per Taisyklių 36 punkte nustatytą terminą, tokios konsultacijos terminas gali būti pratęstas iki tol, kol nebus gautas atsakymas iš Institucijos. Apie tai, kad dėl paklausime nurodytos informacijos yra kreiptasi į Institucijas, per Taisyklių 36 punkte nustatytą terminą paklausėjas informuojamas atskiru raštu ir pateikiama konsultacija su VMI prie FM nuomone (jeigu ją įmanoma pateikti, negavus atsakymo iš Institucijos), nurodant, kad pateikta VMI prie FM nuomonė yra negalutinė.“

10.2.4. VMI viršininko 2007-12-17 įsakymu Nr. VA-77 patvirtintose *Asmenų aptarnavimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklėse* (su vėlesniais pakeitimais) reglamentuojama:

2 punktas – „Asmenų prašymai / pranešimai / skundai nagrinėjami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu [...], Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu [...], Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Aptarnavimo taisyklės), kitais teisės aktais ir šiomis Taisyklėmis.“

32 punktas – „Asmens prašymas turi būti išnagrinėtas ir atsakymas pateiktas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo jo užregistravimo VMI dienos, išskyrus: 32.1. asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų, valstybės ar VMI interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną; 32.2. Taisyklių 39 punkte nurodytus atvejus.“

39 punktas – „Jeigu asmens prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali trukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo VMI dienos, šį terminą galima pratęsti dar iki 20 darbo dienų. VMI per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos asmeniui išsiunčia pranešimą raštu, kuriame nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.“

10.2.5. Vyriausybės 1998-09-08 nutarimu Nr. 1088 (Vyriausybės 2010-10-13 nutarimo Nr. 1453 redakcija) patvirtintuose *Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatuose* reglamentuojama:

7 punktas – „Finansų ministerijos veiklos tikslai yra: 7.1. formuoti valstybės politiką valstybės finansų srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...]“

8 punktas – „Finansų ministerija, siekdama įgyvendinti jai nustatytus veiklos tikslus, atlieka šias funkcijas: [...]; 8.1.8. kontroliuoja ir koordinuoja centrinių mokesčių administratorių veiklą; [...]; 8.1.19. rengia valstybės finansų valdymo srities įstatymų ir kitų teisės aktų projektus; [...]“

10.2.6. Vyriausybės 1998-07-09 nutarimu Nr. 851 (Vyriausybės 2010-10-13 nutarimo Nr.

1464 redakcija) patvirtintuose Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatuose reglamentuojama:

7 punktas – „Teisingumo ministerijos veiklos tikslai yra formuoti valstybės politiką [...], administracinės teisės, administracinių teisės pažeidimų nagrinėjimo proceso, administracinių bylų teisenos, [...] srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti šios valstybės politikos įgyvendinimą.“

8 punktas – „Teisingumo ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: 8.1. rengia [...] administracinių teisės pažeidimų nagrinėjimo proceso, administracinių bylų teisenos, [...] sričių įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus, [...]. sistemina [...] administracinių teisės pažeidimų nagrinėjimo proceso, administracinių bylų teisenos srities teisės aktus, rengia konsoliduotus šių sričių teisės aktų rinkinius (kodeksus), organizuoja jų leidimą; [...].“

9 punktas – „Teisingumo ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų ir atlikdama jos kompetencijai priskirtas funkcijas, turi teisę: [...] 9.2. sudaryti iš ministerijų ir kitų Vyriausybės įstaigų, mokslo ir studijų institucijų, kitų įstaigų ir organizacijų atstovų ir specialistų, susitarus su jų vadovais, darbo grupes, turinčias parengti Lietuvos Respublikos kodeksų, kitų įstatymų ir Vyriausybės nutarimų, tarptautinių teisinės pagalbos ir teisinio bendradarbiavimo sutarčių projektus ir nagrinėti kitus ministerijos kompetencijai priskirtus klausimus; [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

11. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika:

11.1. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2015-02-24 nutartyje (byla Nr. 2AT-8-976/2015) yra konstatavęs, jog:

„[...] Dalyvavimas bylos nagrinėjime yra viena tokio asmens teisių, kuria pasinaudojęs administracinės atsakomybės traukiamas asmuo gali pasinaudoti ir kitomis, su ja susijusiomis, teisėmis. Tačiau dalyvavimas bylos nagrinėjime asmeniui, traukiamam administracinės atsakomybės, nėra privalomas. Tai jo teisė, ir todėl asmuo turi būti tinkamai informuotas apie bylos nagrinėjimą, kad galėtų šia teise pasinaudoti. ATPK 272 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais asmens, traukiamo administracinės atsakomybės, dalyvavimas bylos nagrinėjime yra privalomas, tačiau netgi tokiais atvejais įstatymų leidėjas numato išimtį: jeigu pagal policijos ar teisėjo šaukimą administracinės atsakomybės traukiamas asmuo vengia atvykti ar būti policijos atvesdinamas, administracinio teisės pažeidimo byla nagrinėjama jam nedalyvaujant. ATPK 272 straipsnyje numatytų teisių suteikimas asmeniui įgalina jį būti aktyviu proceso dalyviu. **Tačiau administracinės atsakomybės traukiamas asmuo privalo savo teisėmis naudotis sąžiningai, turi būti aktyvus ir domėtis bylos proceso eiga** [...] [...]“

11.2. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2005-03-15 nutartyje (byla Nr. 3K-7-62/2005) yra konstatavęs, jog:

„[...] Sąžiningumas – tai vertybinis asmens elgesio matas, reikalaujantis atidumo, rūpestingumo, atsižvelgimo į teisėtus bei pagrįstus kitų asmenų interesus ir pan. Asmuo vertinamas sąžiningu įgijėju, jeigu jis ne tik nežinojo, bet ir negalėjo ir neturėjo žinoti tam tikrų aplinkybių. [...]“

12. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

12.1. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2012-05-11 nutarime (byla Nr. N-575-193-12) yra konstatavęs, jog:

„[...] galimybė skirti mažesnę nei įstatymo numatyta administracinę nuobaudą arba neskirti administracinės nuobaudos, numatyta ATPK 301 straipsnyje. [...] administracinė nuobauda gali būti švelninama tik ypatingais, išimtiniais atvejais, kai nustatomas kompleksas faktinių duomenų, bylojančių asmens, kurio atžvilgiu taikomos administracinio poveikio priemonės, naudai [...]“

Pabrėžtina, kad administracinė nuobauda yra atsakomybės priemonė, kuri skiriama administracinius teisės pažeidimus padariusiems asmenims nubausti bei siekiant auklėti, kad jie laikytųsi įstatymų, gerbtų bendro gyvenimo taisykles, taip pat kad tiek pats teisės pažeidėjas, tiek ir kiti asmenys nepadarytų naujų teisės pažeidimų (ATPK 20 str.). Taigi, administracine nuobauda siekiama ir nubaudo, ir prevencinių tikslų. Tokiu būdu, įstatymas aukščiau iškelia visuomenės interesą, taikant prevencines priemones ir pažeidėjo nubaudo, siekiama užtikrinti nepriekaištingą teisės aktų laikymąsi, o ne asmens, padariusio teisės pažeidimą, asmeninį ar jo šeimos interesą išvengti neigiamų pasekmių, nepatogumų, susijusių su padarytu pažeidimu. [...].“

12.2. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013-03-20 nutarime (byla Nr. N552-22/2013) yra konstatavęs, jog:

„[...]. ATPK 288 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad nutarimo nuorašas per tris dienas įteikiamas arba išsiunčiamas asmeniui, dėl kurio nutarimas priimtas, organui, kurio pareigūnas surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą, taip pat nukentėjusiajam. Ši teisės norma laikytina vienu iš teisės apskusti administracinio teisės pažeidimo byloje priimtą nutarimą užtikrinimo pagrindų. [...].“

Tyrimo išvados

13. Pareiškėjas skundu ir skundo papildymo dokumentais kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl VMI pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), teikiant Pareiškėjui informaciją, susijusią su Pareiškėjui skirta bauda (-omis) už administracinį nusižengimą.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius kreipėsi į VMI, Finansų ministeriją, Lietuvos antstolių rūmus ir į Kauno VPK.

14. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolieriui pranešė, jog „2018 m. sausio mėn. nuo antstolio ... įstaigos gavau [...] laišką, kuriame [...] rašoma, jog kažkam esu skolingas 6,00 EUR ir kad iš mano santaupų priverstinai bus atskaityta 55,07 EUR pinigų suma“, taip pat, jog „paaikškėjo, kad tai [VMI] užsakymas išieškoti man nežinomą 6,00 EUR „skolą“, kurią maniau seniai sumokėjęs“ (pažymos 2.2 punktas).

Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktų paaiškinimų (dokumentų) nustatytos šios aplinkybės:

14.1. Kauno VPK Pareiškėjui **2017-08-28** surašė administracinio nusižengimo protokolą Nr. 20ANPAN-114964107-17 (toliau – Protokolas) kartu su administraciniu nurodymu ROIK 17070899715 (toliau vadinama – Nurodymas), kuriuo, vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio 2 dalies nuostatomis (pažymos 10.1.4 punktas), nurodyta Pareiškėjui savo noru sumokėti **lygiai pusę minimalios baudos**, numatytos Administracinių nusižengimų kodekse už Pareiškėjo padarytą administracinės teisės pažeidimą (**6 Eur**), baudos sumokėjimo terminas – **iki 2017-09-28** (pažymos 4.8.2, 6.8, 7.1 ir 10.1.4 punktai). Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktų paaiškinimų ir aprašytų aplinkybių nustatyta, kad Pareiškėjas gavo minėtą Kauno VPK procesinį dokumentą ir su juo susipažino (pažymos 2.1 ir 7.1 punktai). Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra konstatavęs, kad administracinė nuobauda yra atsakomybės priemonė, kuri skiriama administracinius teisės pažeidimus padariusiems asmenims ne tik nubausti bet ir „siekiant auklėti, kad jie laikytųsi įstatymų, gerbtų bendro gyvenimo taisykles, taip pat kad tiek pats teisės pažeidėjas, tiek ir kiti asmenys nepadarytų naujų teisės pažeidimų“ (pažymos 12.1 punktas).

14.2. **iki nurodyto mokėjimo termino (iki 2017-09-28)** Pareiškėjas pirmiau minėtos 6 Eur baudos **gera valia nesumokėjo**. Atsižvelgiant į tai, **Nurodymas pripažintas negaliojančiu** ir Kauno VPK 2017-10-09 priėmė nutarimą Nr. 20ANN-122094182-17, kuriuo Pareiškėjui skirta **minimali**

12,00 Eur bauda (ROIK 17070899715), baudos sumokėjimo terminas – **iki 2017-11-22** (toliau vadinama – Nutarimas) (pažymos 4.8.3 ir 6.8 punktai). Kauno VPK 2017-10-10 išsiuntė Nutarimą Pareiškėjui, tačiau Pareiškėjas siuntos pašte neatsiėmė, dokumentas grįžo siuntėjui (Kauno VPK) (pažymos 4.7 ir 7.2 punktai);

14.3. Pareiškėjas **2017-10-11** sumokėjo **dalį** jam paskirtos **minimalios baudos**, t. y., 6 Eur, taigi, liko nesumokėta 6 Eur baudos (pažymos 6.9 punktas). Pareiškėjui **iki 2017-11-22** nesumokėjęs likusios 6 Eur minimalios baudos dalies, dėl šios baudos dalies pagal Nutarimą išieškojimo VMI, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 105 straipsnio 3 dalies ir 106 straipsnio 1 dalies nuostatomis (pažymos 10.1.3 punktas), 2018-01-03 priėmė sprendimą Nr. (23.31-08) 483-3237 išieškoti laiku nesumokėtą likusios 6 Eur minimalios baudos dalį iš Pareiškėjo turto ir perduoti vykdyti antstoliui ... (pažymos 6.10 punktas). Atsižvelgiant į tai bei iš Administracinių nusižengimų registro gautą informaciją, VMI savo internetiniame portale Mano VMI 2017-12-04 paskelbė Pareiškėjui skirtą pranešimą apie nesumokėtą trūkstamą 6 Eur sumą (pažymos 6.9 ir 6.15 punktai);

14.4. **2018-01-25** nuo Pareiškėjo sąskaitos buvo nuskaičiuota skolos ir vykdymo išlaidų suma (8.3 punktas). Antstolis ... 2018-03-05 pervedė iš Pareiškėjo išieškotą 6,00 Eur baudos dalį pagal Nutarimą į VMI biudžeto surenkamąją sąskaitą (pažymos 6.10 punktas).

15. Pažymėtina, jog Konstitucijos 7 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, reglamentuojanti, jog įstatymo nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės. Atsižvelgiant į pažymos 14 punkte išdėstytas aplinkybes, Seimo kontrolierius akcentuoja, jog Pareiškėjas buvo supažindintas su Protokolu ir Nurodymu bei šiuose dokumentuose pateikta informacija, taigi, jam buvo (turėjo būti) žinoma ir baudos sumokėjimo tvarka bei Nurodymo nevykdymo (netinkamo vykdymo) teisinės pasekmės (pažymos 4.8.3 punktas). Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, jog Lietuvos Aukščiausiasis Teismas savo praktikoje yra konstatavęs, jog „[...] administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo privalo savo teisėmis naudotis sąžiningai, turi būti aktyvus ir domėtis bylos proceso eiga“ (pažymos 11.1 punktas). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas savo praktikoje taip pat yra pabrėžęs, jog „Sąžiningumas – tai vertybinis asmens elgesio matas, reikalaujantis atidumo, rūpestingumo, atsižvelgimo į teisėtus bei pagrįstus kitų asmenų interesus ir pan.“, ir kad „Asmuo vertinamas sąžiningu įgijėju, jeigu jis ne tik nežinojo, bet ir negalėjo ir neturėjo žinoti tam tikrų aplinkybių“ (pažymos 11.2 punktas). Nagrinėjamu atveju, iš Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų (paaiškinimų) matyti, kad Pareiškėjas, **susipažinęs** su Protokole bei Nurodyme pateikta informacija (ipareigojimais), **galėjo žinoti (turėjo žinoti)** apie pirmiau minėtas Nurodymo nevykdymo (netinkamo vykdymo) teisinės pasekmes, o būtent – kad iki nustatyto termino (2017-09-28) gera valia nesumokėjęs pusės minimalios jam skirtos baudos (6 Eur), Nurodymas bus pripažintas negaliojančiu ir administracinio nusižengimo byla bus nagrinėjama 2017-10-09 Chemijos g. 4B, Kaune (pažymos 7.2 punktas). **Taigi, Pareiškėjui (kaip administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui), susipažinus su Protokolu ir Nurodymu, atsirado pareiga vadovautis minėtuose procesiniuose dokumentuose pateiktais ipareigojimais bei pačiam aktyviai domėtis jo atžvilgiu pradėto administracinio proceso eiga**, tačiau Pareiškėjas minėtos pareigos tinkamai (laiku) neįvykdė. Atitinkamai, atsakingiems Kauno VPK pareigūnams priėmus nutarimą Nr. 20ANN-122094182-17, kuriuo Pareiškėjui skirta **12 Eur (minimali) bauda**, minėtas nutarimas teisės aktų nustatyta tvarka išsiųstas Pareiškėjui registruotu paštu. Pritartina Kauno VPK pozicijai, jog minėtas nutarimas Pareiškėjui neturėjo būti *netikėtas*, kadangi svarbiausias procesinis dokumentas byloje (Protokolas) jam buvo įteiktas. **Seimo kontrolierius pažymi, jog tai, kad Pareiškėjas nesusipažino su nutarimu Nr. 20ANN-122094182-17 (neatsiėmė siuntos pašte), savaime nereiškia, jog informacija apie Pareiškėjui Kauno VPK paskirtą 12 Eur (minimalią) baudą atsakingos institucijos, paskyrusios baudą (Kauno VPK), jam nebuvo išsiųsta teisės aktuose nustatyta tvarka.**

16. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolieriui taip pat rašė, kad „*nedelsiant [...] kreipiausi į VMI, prašydamas išaiškinti esamą padėtį ir imtis priemonių dėl VMI atsakingų darbuotojų veiksmų ir mane informuoti apie galimus problemos sprendimų būdus*“ (pažymos 2.3 punktas), ir skundėsi, kad „*VMI pareigūnai neišsiaiškino aplinkybių, dėl kurių nebuvo sumokėta papildoma 6 EUR įmoka, nesusisiekė su manimi ir nesuteikė apie tai jokios informacijos*“ (pažymos 2.10 punktas).

Pažymėtina, kad asmenų kreipimaisi VMI turi būti nagrinėjami vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu, Mokesčių administravimo įstatymu, Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis (toliau vadinama – Taisyklės), Asmenų aptarnavimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklėmis ir kitais aktualiais teisės aktais (pažymos 10.1.3, 10.1.5, 10.2.1 ir 10.2.4 punktai).

Tyrimo metu išnagrinėjus Seimo kontrolieriui pateiktą informaciją ir dokumentus, nustatyta, kad VMI pareigūnų veiksmai, susiję su Pareiškėjo kreipimusi nagrinėjimu bei informacijos apie Pareiškėjui skirtą baudą už administracinį nusižengimą teikimu, skundo tyrimo atveju laikytini buvę tinkamais, todėl Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą nebuvo pažeista dėl toliau nurodytu priežasčių:

16.1. į **2018-02-01** gautą Pareiškėjo kreipimąsi (pažymos 4.1 punktas) 2018-02-06 raštu Nr. (20.21-06) RMA-4628 VMI atsakė laiku, t. y., nepraleidžiant Asmenų aptarnavimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklių 32 punkte įtvirtinto 20 darbo dienų termino (pažymos 10.2.4 punktas), ir iš esmės tinkamai, t. y., laikantis Taisyklių 35.2 punkte įtvirtintos tvarkos (pažymos 10.2.1 punktas), taip pat *įstatymo viršenybės, išsamumo* principų (pažymos 10.1.4 punktas), pateikė Pareiškėjui motyvuotą atsakymą, paaiškindama apie Kauno VPK priimtą 2017-10-09 nutarimą Nr. 20ANN-122094182-17 dėl baudos (12 Eur), nurodė šios baudos sumokėjimo terminą, pateikė Pareiškėjui informaciją apie VMI 2018-01-03 priimtą sprendimą Nr. (23.31-08) 483-3237 išieškoti laiku nesumokėtą baudą už administracinius nusižengimus iš turto ir perduoti antstoliui vykdyti išieškojimo procedūras (pažymos 4.3 punktas);

16.2. tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Pareiškėjas **2018-02-06** ir **2018-02-07** pakartotinai kreipėsi į VMI dėl informacijos, sietinos su Pareiškėjo bauda už administracinį nusižengimą, gavimo (pažymos 4.2, 4.4 punktai). Remiantis tyrimo metu VMI pateiktais paaiškinimais, Pareiškėjo 2018-02-06 ir 2018-02-07 kreipimusi nagrinėjimo metu VMI buvo gautas papildomas Pareiškėjo **2018-03-06** kreipimasis dėl informacijos pateikimo (pažymos 6.12 punktas). Atsižvelgus į tai, Pareiškėjui buvo išsiųstas VMI 2018-03-07 raštas Nr. (20.21-06)R-1387, kuriuo Pareiškėjas informuotas, jog pirmiau minėtų jo kreipimusi nagrinėjimo terminas yra pratęsiamas iki 2018-03-16, pateiktas pirmiau minėtų kreipimusi nagrinėjimo termino pratęsimo faktinis bei teisinis pagrindas (pažymos 6.16 punktas). Į Pareiškėjo 2018-02-06, 2018-02-07 ir 2018-03-06 paklausimus VMI 2018-03-16 raštu Nr. (20.21-06) R-1596 pateikė atsakymą, išsamiai ir motyvuotai atsakydama į suformuluotus klausimus (pateikė paaiškinimus dėl asmenų teisės gauti tiesioginę informaciją apie VMI vykdomus su jais susijusius veiksmus, taip pat paaiškinimus dėl Pareiškėjui paskirtos baudos, akcentuodama, jog apie nutarimais „*administracinio nusižengimo byloje skirtas baudas informuoja institucijos, skyrusios jas, o [VMI] tik administruoja paskirtas baudas*“, taip pat nurodė, kokių priemonių buvo imtasi prieš pradedant išieškojimo veiksmus Pareiškėjo atžvilgiu dėl laiku nesumokėtos baudos, paaiškino dėl Pareiškėjo asmens duomenų tvarkymo, kiek tai sietina su VMI 2018-01-03 sprendimu Nr. (23.31-08) 483-3237 perdavimu vykdyti antstoliui, ir pan. (pažymos 6.17 punktas);

16.3. iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos (dokumentų) taip pat nustatyta, jog VMI **2018-03-23** gavo pakartotinį Pareiškėjo kreipimąsi dėl likusios nesumokėtos 6,00 Eur baudos dalies (pažymos 4.5 punktas). Atsižvelgdama į tai ir siekdama „*išsamiai atsakyti į Pareiškėjo keliamus klausimus*“, VMI 2018-03-27 raštu Nr. (20.21-06)R-MA-7340 kreipėsi į Kauno VPK dėl reikalingos informacijos pateikimo. Kauno VPK 2018-03-29 raštu Nr. 20-S-

24047(1-16k) pateikė VMI atsakymą (pažymos 4.7 punktas). Įvertinusi surinktą informaciją, VMI 2017-04-24 raštu Nr. R-2346, laiku, t. y., nepraleidus pirmiau minėto 20 darbo dienų termino, ir iš esmės tinkamai, t. y., laikantis Taisyklių 35.2 punkte įtvirtintos tvarkos (pažymos 10.2.1 punktas), taip pat *įstatymo viršenybės, išsamumo* principų (pažymos 10.1.5 punktas), pateikė Pareiškėjui motyvuotą atsakymą (nurodė, kada ir koku būdu Pareiškėjui VMI pateikė informaciją, susijusią su nesumokėta bauda; pateikė paaiškinimus, kada ir koku būdu Kauno VPK informavo Pareiškėją apie 2017-10-09 priimtą nutarimą Nr. 20ANN-122094182-17 dėl baudos (12 Eur); taip pat nurodė, kokių priemonių buvo imtasi prieš pradedant išieškojimo veiksmus dėl laiku nesumokėtos baudos; pateikė informaciją, kokių priemonių buvo imtasi tam, jog ateityje būtų išvengta panašaus pobūdžio, kaip Pareiškėjo nurodytu atveju, probleminių situacijų, susijusių su asmenų informavimu apie jų turimas skolas, ir pan.) (pažymos 4.6 punktas).

17. Seimo kontrolierius taip pat pažymi, jog nei Mokesčių administravimo įstatyme, nei kituose teisės aktuose mokesčių administratoriui (VMI) nėra įtvirtintos pareigos informuoti asmenis apie nesumokėtas administracines baudas prieš pradedant vykdyti išieškojimo procedūrą, išskyrus tam tikrus išimtinius atvejus, reglamentuojamus Mokesčių administravimo įstatymo 89 straipsnyje (pažymos 10.1.2 punktas), todėl VMI veikloje nagrinėjamu atveju biurokratizmo ar piktnaudžiavimo požymiai (pažymos 10.1.2 punktas) neišžvelgtini. **Akcentuotina, jog už dokumento, kuriuo pažeidėjui paskirta administracinė bauda, įteikimą yra atsakinga institucija, kuri paskyrė baudą (konkrečiu Pareiškėjo atveju – Kauno VPK).** Administracinio nusižengimo teisenoje dokumentų įteikimo tvarka ir būdai reglamentuojami Administracinių nusižengimų kodekse, jo 620 straipsnio 1 dalyje nustatant, kad nutarimo administracinio nusižengimo byloje kopija (nuorašas) per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos turi būti registruotu paštu išsiunčiamas ar išduodamas asmeniui, dėl kurio nutarimas priimtas. Atitinkamai, tokiu atveju administracinė atsakomybė traukiamas asmuo baudą turi sumokėti ne vėliau kaip per keturiasdešimt kalendorinių dienų nuo nutarimo skirti baudą išsiuntimo (pažymos 10.1.3 punktas). Seimo kontrolieriaus turimais duomenimis, Kauno VPK 2017-10-10 registruotu paštu išsiuntė Pareiškėjui nutarimu Nr. 20ANN-122094182-17. Pareiškėjui siuntos neatsiėmus pašte ir siuntai grįžus atgal į Kauno VPK, pakartotinai informacija apie Pareiškėjui Kauno VPK paskirtą 12 Eur baudą, Kauno VPK teigimu, nebuvo siųsta (pavyzdžiui, Pareiškėjo darbovietės adresu). Tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktuose paaiškinimuose Kauno VPK nurodė, jog „Papildomai siunta siųsta nebuvo, kadangi šio veiksmo nenumato įstatymas“ (pažymos 7.2 punktas). Pažymėtina, jog nei Administracinių nusižengimų kodekse, nei kituose teisės aktuose šiuo metu nėra numatyta, kokių papildomų priemonių turėtų būti imamasi tais atvejais, kuomet atsakingai institucijai registruotu paštu išsiuntus nutarimą administracinio nusižengimo byloje asmeniui, dėl kurio nutarimas priimtas, šio dokumento asmuo neatsiima (dokumentas nepasiekia adresato). Šiame kontekste Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį, jog Administracinių nusižengimų kodekso 577 straipsnio 3 dalies 1 punkte įtvirtinta viena iš administracinė atsakomybė traukiamo asmens **pareigų laikytis nustatytos teisenos tvarkos ir nepiktnaudžiauti savo procesinėmis teisėmis**, taip pat prievolė aktyviai domėtis jo atžvilgiu vykdomo proceso eiga, įtraukiant ir pareigą teisingai nurodyti savo kontaktinius duomenis (gyvenamosios vietos adresą, el. pašto adresą ir pan.). Tam, jog administracinė atsakomybė traukiamas asmuo galėtų tinkamai vykdyti pirmiau minėtą pareigą, **visų pirma jis turi būti tinkamai informuotas** apie jo atžvilgiu taikomas administracinio poveikio priemones (šiuo konkrečiu tyrimo atveju – apie paskirtą administracinę baudą). **Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, operatyvus asmenų informavimas apie jų turimas prievoles (skirtas administracines baudas) yra svarbi prielaida tolimesniam tinkamam prievolių vykdymui.** Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei atkreipiant dėmesį, jog viena iš Teisingumo ministerijos atliekamų funkcijų yra rengti administracinių teisės pažeidimų nagrinėjimo proceso srities įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus (pažymos 10.2.6 punktas), Teisingumo

ministerijai teiktina rekomendacija.

18. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, kad skundas dėl VMI pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant Pareiškėjui informaciją, susijusią su Pareiškėjo bauda už administracinį nusižengimą, yra atmestinas.

19. Papildomai atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad VMI nuo 2018-02-01 savo iniciatyva pradėjo taikyti papildomas asmenų informavimo priemones tiems mokesčių mokėtojams, kurie nėra portalo „Mano VMI“ naudotojai arba kurie portale „Mano VMI“ per 3 dienas neperskaito pranešimo apie jų neįvykdytas prievoles, informuojant juos raštu siunčiamais VMI pranešimais (pažymos 9.4 punktas). Taigi, Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, tai turėtų padėti išvengti ateityje panašaus pobūdžio, kaip Pareiškėjo nurodytu atveju, probleminių situacijų.

Taip pat atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys, jog tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktoje informacijoje Finansų ministerija nurodė, kad ji kartu su Teisingumo ministerija artimiausiu laiku numato kompleksiskai įvertinti tolesnio išieškojimų valstybės naudai konsolidavimo bei perdavimo vienam administratoriui kryptis (apimtis), įtraukiant ir galimybes pakeisti dabartinį teisinį reguliavimą, suteikiant VMI teisę pačiai atlikti išieškojimo veiksmus dėl laiku nesumokėtų baudų už administracinius nusižengimus iš asmens sąskaitų, esančių kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose. Finansų ministerijos nuomone, tai padėtų VMI „operatyviau reaguoti“, taip pat išvengti situacijų, kai asmeniui priskaičiuojamos vykdymo išlaidos, kelis kartus viršijančios paskirtos baudos dydį (pažymos 9.5 punktas). Atsižvelgiant į tai, Finansų ministerija teiktina rekomendacija.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant X informaciją, susijusią su jo bauda už administracinį nusižengimą, atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius ***Lietuvos Respublikos finansų ministerijai*** rekomenduoja:

pateikti informaciją apie tikslinamą (tobulinamą) teisinį reguliavimą, susijusį su Lietuvos Respublikos valstybinės mokesčių inspekcijos kompetencija išieškojimo srityje dėl laiku nesumokėtų baudų už administracinius nusižengimus.

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius ***Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai*** rekomenduoja:

apsvarstyti poreikį (prireikus, bendradarbiaujant su kitomis institucijomis) tobulinti teisinį reglamentavimą administracinių teisės pažeidimų proceso srityje, užtikrinant operatyvų asmenų informavimą apie jų turimas prievoles (skirtas administracines baudas), ypač atkreipiant dėmesį į tuos atvejus, kuomet registruotu paštu išsiųsti procesiniai dokumentai nepasiekia adresato.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas